

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Ostermalmsgatan 40

Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonstdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Anne Brynolf (studentredaktör)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)
Mikael Hasselgren (allmänmedicin)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövtrop (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmsen (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 40 900 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

Ledare

2695 Hippokrates i cyberrymden
Ingemar Engström, Thomas Flodin

Samvetsfrihet på patientens bekostnad

reflexion

2692 Allmänmedicinsk forskning ska få synas *Mikael Hasselgren*

It debatt

2696 Barn från hudceller – ett framtida alternativ till surrogatmödraskap?
Göran Hermerén

aktuell It

2698 Förlossning i fält övas i hemmiljö
Sachsskas Kongo-rum är riggat för kurs globalmedicin

2700 Fick betala kursen ur egen ficka

Randutbildning i u-land för ST-läkare hotad

2701 Översyn vill ha nationell styrning av kvalitetsregister

»Kronisk« läkarbrist på medicinakuten i Huddinge

medicinsk kommentar

2702 Ökat antal multisjuka ställer krav på sjukvården *Lars-Olof Wahlund*

nya rön

2704 Nitrat ledtråd till nyttan med grönsaker *Karin Sundström*

Kraftigt t ökad användning av DT och MR på amerikanska akutmottagningar
Anders Hansen

2705 Genförändringar bakom ADHD identifierade *Anders Hansen*

Hypertoni bland barn ökar – många förblir odiagnostiserade
Isak Lindstedt

2706 Neuroradiologisk undersökning avslöjar parkinsonrisk *Anders Hansen*

Sämre överlevnad med kort telomerlängd vid aplastisk anemi
Anders Hansen

KLINIK OCH VETENSKAP Alkaptonuri kännetecknas bland annat av blåaktiga öron. Sidan 2718

klirik och vetenskap

2707 Klinisk översikt Bräckligt åldrande och multisjuklighet drabbar allt fler
Fokus måste flyttas från isolerade sjukdomar till komplexa hälsoproblem
Gunnar Akner

2712 Klinisk översikt Behandling av sömnbekvärlighet hos vuxna. Sammanfattning av en systematisk litteraturöversikt från SBU
Jerker Hetta, Susanna Axelsson, Ingemar Eckerlund

2715 Klinisk översikt Tonsillit hos unga – tänk på *Fusobacterium necrophorum*
Maria Löfgren, Ingegerd Sjögren, Torvald Ripa

2718 Fallbeskrivning Klinisk blick för blåa öron ledde till rätt diagnos: alkaptonuri
Anette Aldenbratt, Karin Rosén, Robert Eggertsen

2720 Fallbeskrivning Hjärtstopp i fädrens spår. Tre fall med lyckat behandlingsresultat under Vasaloppsveckan 2010
Ulf Hallmarker, Dic Aronson, Anki Jansson, Kristina Hambraeus, Iwar Sjögren

2723 Rapport Datoriserad läkemedelsjournal ger säkrare ordinationer
Många av gamla tidens problem löses – men nya risker uppstår
Stina Fransson Sellgren, Bo Ringertz

Antalet multisjuka, bräckliga äldre kommer att öka stort inom kort. Anpassning av både vårdinnehåll och vårdssystem kommer att behövas för att klara dessa nya utmaningar – med fokus på en holistisk syn och personcentrerad vård. Sidorna 2702 och 2707.

Foto: Colourbox

2726 Etik och läkarroll Dagens sjukvård vinner på ökad patientcentrering Fokus på patienten ger effektiv vård – men paternalism har också en plats
Sven Wåhlin

patientsäkerhet

2729 Polisens ljudfiler innehåller hemligt material om narkosläkaren

2730 Enklare att följa postoperativa infektioner med kombination av register

debatt och brev

2731 Framgångens baksida: Sena biverkningar av strålbehandling vid Hodgkins lymfom
Daniel Molin

2733 Sänk momsen på cyklar och betala nyupptäckta diabetiker för att hålla sig friska Fetmastrategier downunder
Stephan Rössner

2734 Alternativa Nobelpriset till israelisk läkarorganisation
Kristian Svanberg, Kjell Reichenberg

2735 Kirurg på 50 procent – eller arbetspröva på bibliotek?
Nils Wåhlin

2736 Replik om »den medicinska etikens kraftlöshet«: Etikpoliser eller appell till etisk reflexion?
Ingemar Engström, Nils Lynøe, Thomas Flodin

KULTUR Det svenska fältsjukhuset i Pusan behandlade soldater från båda sidor i kriget. Sidan 2737

kultur

2737 Svenska sjukhuset i Korea – humanitär insats i kriget
Karl Grunewald

2739 Dagboken från gamla Kongo berättar om sjukdom och död
Emil Beijer

2741 lediga tjänster

2744 platsannonser

2760 meddelanden

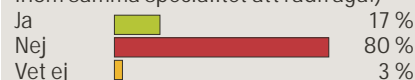
2762 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Förra veckans webbfråga

SKA ICKE-LEGITIMERAD GÅ JOUR ENSAM? (Allt fler jourlinjer bemannas av icke-legitimerade läkare som inte har någon fysiskt närvarande legitimerad kollega inom samma specialitet att rådfråga.)

958 hade svarat den 1 november kl 11.00.

Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

reflexion

Allmänmedicinsk forskning ska få synas

Läkartidningens vetenskapliga tyngd är relativt liten internationellt sett, den nationella påverkansgraden desto större. Tidningen är vårt främsta forum för kollegial dialog, och jag ser fram emot redaktörskapet, samtidigt som jag under en kurs i »scientific writing« förstod att en redaktör lätt blir en »grumpy old man« som hellre faller än friar ett inskickat manus. Visst är det så att kritisk granskning ingår i vetenskapligt redaktörsarbete, dock med syftet att förbättra, inte att döma.

Jag är mycket angelägen om att allmänmedicinsk klinisk forskning ska få synas ordentligt framöver, så låt oss ta del av all konsultations-, genus- och organisationsforskning som pågår! Många av dagens vetenskapliga artiklar skulle också behöva en allmänmedicinsk kommentar, och jag hoppas att fler vill vara med och skriva sådana.

Det här numret innehåller artiklar om det ökande antalet äldre bräckliga patienter och

deras vårdbehov. Det är inte den enskilda sjukdomen hos den äldre patienten, utan produkten av flera tillstånd, som ger vårdtyngden. Läkarens ansats måste också ändras, det räcker inte att vara organspecialist för dessa patienter, utan hon måste vara individspecialist. Kontinuitet i läkargärningen är en förutsättning som i sin tur kräver adekvata resurser.

I dag finns försök till resursfördelning enligt vårdtyngd. Ett exempel är ACG, som utgår från diagnoskoder och som viktat resurser så att läkare ska hinna med både hembesök och läkemedelsgenomgångar. Geriatrik och allmänmedicin har därför ett gemensamt intresse av att få fram en mätbar diagnostisk term för äldres bräcklighet. Eventuellt kan det kliniska sjukdomsbegreppet kakexi (grekiska, dåligt tillstånd), som redan har en diagnoskod, användas och omdefinieras till att innefatta en åldersrelaterad nedsättning av reservkapaciteten. ■

»Jag är mycket angelägen om att allmänmedicinsk klinisk forskning ska få synas ordentligt framöver, så låt oss ta del av all konsultations-, genus- och organisationsforskning som pågår!«

Mikael Hasselgren
medicinsk redaktör

mikael.hasselgren@lakartidningen.se